

for de 50 Kr. end før for de 150 Kr. Derfor tror jeg, vi maa se paa dette Spørgsmaal: Kan vi fortsætte uden at foretage noget overfor de industridrivendes Frihed til selv at fastsætte Prisen paa deres Varer ganske uden noget som helst Hensyn?

Jeg tror, at Fremtidens Opgave maa være den at skabe et arbejdende Samfund, et Samfund, hvor Arbejdet er det fundamentale, det grundlæggende. Jeg ved nok, at adskillige vil sige: Ja, det gælder om at arbejde, men saa skulde du se at faa Arbejderne til at bestille noget, se at faa den Arbejdsvillie, det manglende Arbejdsmod fjernet; thi det er netop det, det kniber med. Det er saa, at mange har mistet Arbejdsvillien og Arbejdsmodet. Jeg er bange for, at der er adskillige i Dag, der ikke har det samme Arbejdsmod, den samme Lykkeglæde og Lyst til at arbejde, som de havde i 1914. Desværre. Hvis det er Tilfældet, beklager ingen det mere end jeg, og jeg tror, det er Tilfældet, at der er enkelte Mennesker, flere, der i Dag ikke føler den Glæde og Lykke ved at arbejde, som de gjorde i 1914. Jeg kender i hvert Fald enkelte, jeg kender Arbejdere, der var, som Arbejdere er af Naturen, og for dem var det saaledes, at de sagde: Det, det for os kommer an paa, er, at vi kan klare os selv, at vi kan bygge et Hjem, der er vort eget, og ved vort eget Arbejde kan skaffe os Brød, skaffe os det, vi skal bruge, og at vi ved vort eget Arbejde kan skaffe os saadanne Kaar, at vi kan leve som Mennesker. Det er Folk, som følte, at der gik noget i Stykker for dem, hvis de skulde gaa hen til andre og anmode dem om en Gave, om Understøttelse, Hjælp, Haandsrækning. Arbejdslysten, Arbejdsglæden er jo den naturlige Følelse hos alle. Hvis vi træffer paa en 4—5 Aars Pusling, Dreng eller Pige, hvis Fader eller Moder kommer og siger: Du maa hjælpe os, vi kan ikke klare os, uden at du hjælper os, saa er der intet, man kan gøre saadanne Smaafolk mere begejstrede for end det at komme til at hjælpe Fader eller Moder, gøre Nytte, udrette noget, bestille noget. Der er en Arbejdsvillie, et Arbejdsmod, som er ganske uendeligt. Og det holder sig. Hvis vi vil kigge ind i et ungt Hjem, hvad enten det er et Arbejderhjem eller et andet, hvor et ungt Par skal til at indrette sig et lille Hjem, saa er der ikke en eneste der, der tænker paa: Hvordan har det sig nu med Arbejdsløshedskasse og Hjelpekasse? Nej, de tænker paa dette ene: Dette Hjem er

vort eget, nu gælder det om, at vi selv kan holde det oppe. Saa længe de kan det, har de Arbejdsvillie, Arbejdsmod og Arbejdsglæde.

Saa kom Krigen og foranledigede, at det ene Tusinde efter det andet blev kastet ind i Arbejdsløsheden. Først maatte de tage mod Bidrag af Arbejdsløsheds kassen og senere af Hjelpekassen; de gjorde det ængstelige og kede af det. Hvis det var blevet ved den enkelte Gang, havde det vel endda ikke gjort Fortræd, men det fortsattes, og til sidst var der nogle af dem, der fandt, at Gangen til Hjelpekassen var ikke saa tung som første Gang. Der var andre, der slap for Arbejdsløsheden, men den stærke Prisstigning, som Arbejdslønnens Stigning ikke holdt Maal med, har foranlediget, at under Krigen mange Arbejdere har maattet gaa til Hjelpekassen om Hjælp til Trods for, at de havde Arbejde Aaret igennem. Ærede Kolleger, prøv at overveje for Dem selv, om De vilde faa Arbejdsløst og Arbejds glæde, hvis De ved Siden af at arbejde alt, hvad De magtede, skulde gaa til Hjelpekassen for at klare Dem.

Det er disse Forhold, vi maa bort fra. Vi maa se at skabe saadanne Forhold i Danmark, at enhver kan faa Arbejde og gennem sit Arbejde leve. Vi har nylig haft Dyrtdidsforhandlinger her i Rigsdagen, og fra Venstres og det konservative Folkepartis Side blev det gjort gældende, at naar vi bare hjalp dem, der trængte, maatte det være tilstrækkeligt; der var ingen Mening i, at Grev Frijs og en eller anden Millionær skulde have billigt Flæsk og billige Varer af anden Art. Det var der i og for sig heller ikke, i hvert Fald har jeg for mit Vedkommende ikke tænkt særlig paa dem, da jeg forlangte, at Prisnedsættelserne skulde omfatte alle. Men de, der var Modstandere af det, kender overhovedet ikke de Tanker, der raader i Arbejderklassen; ellers vilde de ikke have stillet sig saaledes. Det lød meget pænt, da det ærede Medlem fra Æbeltøft (N. Neergaard) og det ærede 7de Medlem for Hjørring Amt (Johan Knudsen) stod op og sagde, at det var en Ulykke for Danmark, hvis vi kom ind i Arbejderurolighed. Men tror de ærede Medlemmer da, at man skaber Ro ved en Ordning, hvor ved man først skal bevise, at man er ubemidlet, derefter gaar man hen og faar nogle Udleveringssedler, og hver Gang en Kone eller en Mand kommer hen til Købmanden for at købe Varer, har de at trække en Attest op af Lommen